

คู่มือแนวทาง

การบริหารจัดการด้านการส่งเสริม
การมีกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพ
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กองกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพ กรมอนามัย
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

สสส
สำนักงานกองทุนสนับสนุน
การสร้างเสริมสุขภาพ

คำนำ

ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ หมวด ๒ การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ มาตรา ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งหน้าที่หนึ่งได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการส่งเสริมกีฬา การสาธารณสุข แก่ประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งในแต่ละชุมชนมีความแตกต่างในด้านความเจริญ จำนวนประชากร และขนาดของพื้นที่ แต่ละชุมชนย่อมมีปัญหา และความต้องการที่แตกต่างกัน การจัดบริการเพื่อส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายในท้องถิ่นโดยรูปแบบที่เหมือนกัน ย่อมไม่บังเกิดผลสูงสุด ชุมชนย่อมรู้ปัญหา และเข้าใจปัญหาได้ดีกว่าผู้ที่ไม่ได้อยู่ในชุมชนนั้น การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับพื้นที่

กรมอนามัย โดยกองกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพ จึงได้จัดทำแนวทางการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยศึกษาการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นแบบอย่างในด้านการส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายที่ดีหลายแห่ง เพื่อให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สนใจการส่งเสริมกิจกรรมทางกายให้กับประชาชนในพื้นที่ได้มีแนวทางการบริหารจัดการที่เหมาะสม ซึ่งจะทำให้ประชาชนในแต่ละชุมชนได้เข้าถึงการบริการพื้นฐานด้านการส่งเสริมกิจกรรมทางกาย โดยมีสถานที่ออกกำลังกาย กิจกรรมการออกกำลังกายที่ประชาชนสามารถเลือกออกกำลังกายตามความเหมาะสมของตนเอง

กองกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพ กรมอนามัย

สารบัญ

1	บทนำ	1
	1.1 การบริหารจัดการ	2
	1.2 ความสำคัญของการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกาย	3
	1.3 การส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายมีความสำคัญอย่างไรกับชุมชน	4
	1.4 ทำไมต้องเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	5
2	การวิเคราะห์สภาพชุมชนเพื่อบริหารจัดการการส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายของ อปท.	7
	2.1 การวิเคราะห์สภาพชุมชน	8
3	การบริหารจัดการด้านการมีกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพ	11
	3.1 แนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	12
	3.1.1 สิ่งนำเข้า	14
	- ทรัพยากรมนุษย์	14
	- งบประมาณ	15
	- วัสดุอุปกรณ์	16
	3.1.2 กระบวนการบริหาร	20
	- การวางแผน	20
	- การจัดองค์กร	20
	- การนำและการสั่งการ	21
	- การควบคุม	23
	3.1.3 ผลลัพธ์	24
	- สถานที่สำหรับมีกิจกรรมทางกาย	36
	- กิจกรรมทางกาย	25
	- ประชาชนมีกิจกรรมทางกายที่เพิ่มขึ้น	26
	หนังสืออ้างอิง	27
	ภาคผนวก	28
	- รายนามคณะผู้จัดทำ	28
	- รายนามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เก็บข้อมูล	29

1

บทนำ

1.1 การบริหารจัดการ

การบริหารจัดการ คือ กระบวนการนำทรัพยากรการบริหารมาใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามขั้นตอนการบริหารประกอบด้วย

- การวางแผน (Planning)
- การจัดองค์กร (Organizing)
- การสั่งการ (Leading/Directing) หรือการอำนวยการ
- การควบคุม (Controlling)

ซึ่งจะมีความสัมพันธ์โดยตรงกับทรัพยากรขององค์กร (4 M's) ประกอบด้วย

- คน (Man)
- เงิน (Money)
- วัสดุอุปกรณ์ (Material)
- วิธีการ /จัดการ (Method/ Management)

เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และด้วยจุดมุ่งหมายสำคัญในการบรรลุความสำเร็จ ตามเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพนั้น

(Efficient) หมายถึง การใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และคุ้มค่า (Cost-effective) การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

(Effective) หมายถึง การตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง (Right decision) และมีการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้

1.2 ความสำคัญของการบริหารจัดการด้านการมีกิจกรรมทางกาย

ในการส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายให้กับประชาชนเป็นกิจกรรมหนึ่งซึ่งส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดี และสามารถต้านทานโรคภัยต่าง ๆ ที่ส่งผลให้รัฐต้องสูญเสียงบประมาณจากการรักษาพยาบาลเป็นจำนวนมาก การที่ร่างกายมีความแข็งแรงทำให้ประชาชนสามารถประกอบกิจวัตรประจำวันได้เป็นปกติ ที่ผ่านมากกระทรวงสาธารณสุข ได้รณรงค์ให้ประชาชนมีกิจกรรมทางกายในรูปแบบต่าง ๆ หลายครั้ง แต่ปัญหาที่ผ่านมากการรณรงค์นี้ยังไม่สามารถทำให้เกิดกิจกรรมทางกายของประชาชนได้อย่างต่อเนื่อง และทั่วถึง การจะส่งเสริมให้ประชาชนได้มีกิจกรรมทางกายอย่างต่อเนื่องนั้น ต้องอาศัยหลักการบริหารจัดการที่มีรูปแบบที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ อีกทั้งการที่จะให้ประชาชนมีกิจกรรมทางกายไม่เพียงแต่ใช้วิธีการรณรงค์ผ่านสื่อต่าง ๆ หรืออบรมแกนนำให้ไปเผยแพร่เท่านั้น แต่ควรคำนึงถึงปัจจัยที่สามารถกระตุ้นให้ประชาชนสนใจมีกิจกรรมทางกายอย่างต่อเนื่อง เช่น ต้องมีสถานที่เอื้อต่อการมีกิจกรรมทางกาย ต้องมีกลุ่มหรือชมรมที่คนในชุมชนเลือกตามความชอบ อุปกรณ์การมีกิจกรรมทางกายที่เพียงพอตรงกับความต้องการ ผู้นำกิจกรรมทางกายที่เข้มแข็ง มีความรู้ที่ถูกต้อง และทันสมัย การประชาสัมพันธ์กระตุ้นให้ประชาชนในชุมชนสนใจในการมีกิจกรรมทางกาย เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแต่ต้องใช้หลักการบริหารจัดการในการจัดสรรทรัพยากรในชุมชนที่จะทำให้เกิดความต่อเนื่องในการจัดกิจกรรม และความยั่งยืนในอนาคต

1.3 การส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายมีความสำคัญอย่างไรกับชุมชน

ที่ผ่านมาเหตุผลในการส่งเสริมให้ประชาชนมีกิจกรรมทางกายนั้น ส่วนใหญ่จะมองในเรื่องของการมีสุขภาพที่ดี ลดการป่วยของโรคต่าง ๆ ลดความเสี่ยงของอวัยวะต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งเป็นเหตุผลที่ให้ความสำคัญในเรื่องเฉพาะส่วนบุคคลเป็นส่วนใหญ่ แต่ความเป็นจริงแล้วไม่เพียงแต่ประโยชน์ทางด้านสุขภาพของแต่ละบุคคลเท่านั้น การมีกิจกรรมกายยังเป็นการสร้างสังคมให้มีความสุขได้อีกรูปแบบหนึ่ง อย่างที่เรียกได้ว่า **“กิจกรรมกายเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์”** กิจกรรมทางกายทำให้คนในชุมชนสามารถรวมกลุ่มกันได้ง่าย หรือ

ที่เรียกว่า ชุมชน การรวมกลุ่มกันนี้เองที่จะทำให้เกิดการสร้างความสัมพันธ์ของคนในชุมชนนั้น เนื่องจากได้มีการพบปะพูดคุย ทำกิจกรรมร่วมกัน สมาชิกในกลุ่มสร้างความสัมพันธ์ฉันท์เพื่อน หรือพี่น้อง จึงเกิดการเอื้อเฟื้อช่วยเหลือซึ่งกันและกันของคนในชุมชนนั้น ในกลุ่มเหล่านี้ยังสามารถทำกิจกรรมที่เกิดประโยชน์กับสังคมได้ เช่น ชุมชนผู้สูงอายุทำกิจกรรมร่วมกับเยาวชนในโรงเรียนประถมศึกษา โดยมีกิจกรรมทางกายพร้อมกับการร้องเพลงที่เชิดชูสถาบันชาติ สถาบันพระมหากษัตริย์ และมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์

ระหว่างผู้สูงอายุกับเยาวชน ชุมชนผู้สูงอายุบางแห่งมีการสอนภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับเยาวชนด้วย แม้กระทั่งชมรมจักรยานซึ่งมีกิจกรรมปั่นจักรยานรอบชุมชนทุกสัปดาห์ก็จะรณรงค์ การป้องกันโรคไข้เลือดออกไปด้วย ในช่วงที่มีการระบาดของโรค จะเห็นได้ว่าการรวมกลุ่มของประชาชนในชุมชนทำให้เกิดกิจกรรมผลประโยชน์ต่อสังคมหรือชุมชนนั้นได้ อีกทั้งหน่วยงานอื่นๆ ยังนำกิจกรรมต่างๆ ลงไปดำเนินงานในชุมชนผ่านกลุ่มหรือชมรมที่เหล่านี้ ซึ่งทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จได้ง่ายขึ้น เนื่องจากมีกลุ่มเป้าหมายในชุมชนที่แน่นอนอยู่แล้ว เช่น การฝึกอาชีพ

แก่แม่บ้านที่อยู่ในชมรมแอโรบิค และในกลุ่มผู้สูงอายุ การรณรงค์เกี่ยวกับการเลือกตั้งโดยให้ชมรมเดิน ร้อง ชมรมจักรยานช่วยรณรงค์ เป็นต้น

1.4 ทำไมต้องเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในปัจจุบันพบว่า นอกจากกระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ที่มีหน้าที่โดยตรงส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนทุกกลุ่มวัยมีกิจกรรมทางกาย จนเป็นวิถีชีวิตแล้ว ยังมีองค์กรในท้องถิ่น ที่แสดงบทบาท ดังกล่าว โดยมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและ เป็นที่ยอมรับของประชาชน โดยเฉพาะองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น (อปท.) ซึ่งเป็นองค์กรหลักที่ช่วยสนับสนุน และขับเคลื่อนงานส่งเสริมกิจกรรมทางกายในประชาชน กลุ่มต่างๆ ให้เป็นไปอย่างทั่วถึง สอดคล้องกับความต้องการ ของประชาชนด้วยการทำประชาคม หรือการให้ประชาชน จัดทำโครงการเพื่อของบประมาณ อปท.เป็นองค์กรที่เป็น ศูนย์กลางในการระดมทรัพยากรของภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่ เกิดความยั่งยืน และพึ่งพาตนเองได้ บทบาทหน้าที่ของ อปท. ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมทางกาย

ของประชาชน พบว่าได้มีการกำหนดให้เป็นหน้าที่ที่อาจทำขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในเรื่อง

“ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ”

และของเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร กำหนดให้เป็นหน้าที่ที่อาจทำในเรื่อง “ให้มีและ บำรุงสถานที่สำหรับการกีฬาและพลศึกษา” ส่วนองค์การบริหารส่วนจังหวัด กำหนดให้มีหน้าที่พัฒนา จังหวัด ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา สาธารณสุข การอาชีพ สาธารณูปโภคต่าง ๆ โดยส่วนใหญ่ จะเน้นเรื่องจัดให้มีสถานที่ สำหรับการมีกิจกรรมทางกายและพักผ่อนหย่อนใจ มากกว่ากิจกรรม การส่งเสริมกิจกรรมทางกายโดยตรง กองกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพ กรมอนามัย ได้เล็งเห็นถึง ความสำคัญในการสร้างความร่วมมือกับอปท. ให้เป็นเครือข่ายการส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกาย เพื่อสุขภาพ

เนื่องจากการส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพที่จะให้เกิดความสำเร็จ และความยั่งยืนมีองค์ประกอบที่สำคัญ ๆ คือ

- 1) สถานที่การมีกิจกรรมทางกาย ซึ่งต้องใช้งบประมาณในการสร้างและการดูแลรักษาในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก
- 2) กิจกรรมทางกายที่ครอบคลุมทุกกลุ่มวัย หรือชมรมกิจกรรมทางกายต่าง ๆ ซึ่งควรจะมีกิจกรรมทางกายที่หลากหลาย ทำให้คนในชุมชนสามารถเลือกการมีกิจกรรมทางกายได้ตามที่ชอบ
- 3) การมีอุปกรณ์สำหรับกิจกรรมทางกาย
- 4) การสื่อสารให้กับประชาชนได้อย่างทั่วถึง
- 5) การมีผู้นำกิจกรรมทางกายที่มีศักยภาพ และใจรักในการมีกิจกรรมทางกาย เป็นต้น

ซึ่งองค์ประกอบต่าง ๆ ที่กล่าวมาต้องใช้แรงผลักดันไม่ว่าจะเป็น งบประมาณ การนำของผู้นำในชุมชน การประสานงานกับประชาชนในชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่อยู่ในพื้นที่ โดยอปท. ถือได้ว่าเป็นองค์กรที่เป็นศูนย์กลางด้านการบริหารของชุมชนมีศักยภาพที่จะดำเนินงานในองค์ประกอบที่กล่าวมาได้ดีกว่าองค์กรอื่น ๆ โดยกองกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพ มีบทบาทในการเป็นสื่อกลางแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพของ อปท. ทั่วประเทศ สนับสนุนด้านวิชาการให้กับ อปท. ทั้งการฝึกอบรม และการสนับสนุนสื่อต่าง ๆ เพื่อให้ อปท. มีศักยภาพในการส่งเสริมกิจกรรมทางกายให้กับประชาชนในพื้นที่ และประชาชนสามารถเข้าถึง การบริการด้านการมีกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพได้อย่างทั่วถึงและยั่งยืน

2

การวิเคราะห์สภาพชุมชน
เพื่อบริหารจัดการ
การส่งเสริมการมีกิจกรรม
ทางกายของ อปท.

2.1 การวิเคราะห์สภาพชุมชน

การบริหารจัดการด้านส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่สามารถนำรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งไปใช้กับทุก อปท. ได้ เนื่องจาก สภาพของประชากร ภูมิประเทศ วัฒนธรรม ความเป็นเมือง ฯลฯ ในแต่ละพื้นที่ไม่เหมือนกันการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการในการส่งเสริม การมีกิจกรรมทางกายได้นั้นจึงต้องใช้ข้อมูลของแต่ละพื้นที่มาวิเคราะห์สภาพของชุมชนเพื่อที่จะกำหนดแนวทางได้อย่างเหมาะสม โดยปัจจัยที่ควรนำมาวิเคราะห์สภาพของชุมชน มีดังนี้

1.สภาพภูมิประเทศ

ในแต่ละชุมชนจะมีสภาพภูมิประเทศแตกต่างกัน บางชุมชนอยู่ใกล้แหล่งน้ำ เป็นที่ลุ่มซึ่งมีแม่น้ำ คลอง หนอง บึงต่างๆ อาจทำให้เกิดน้ำท่วมเป็นประจำทุกปีได้ หรือชุมชนที่อยู่ในพื้นที่สูง ซึ่งในฤดูร้อนขาดแคลนน้ำใช้และน้ำดื่ม หรือในพื้นที่ ที่มีฝนตกบ่อยทั้งปี การสร้างสถานที่การมีกิจกรรมทางกาย หรือการจัดกิจกรรมส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายก็ต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับภูมิประเทศที่กล่าวมา

2.สภาพของประชากร

เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการพิจารณาว่าอปท. จะต้องสร้างสถานที่การมีกิจกรรมทางกาย การจัดกิจกรรมส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายให้เหมาะสม กับสภาพของประชากรในพื้นที่อย่างไร โดยพิจารณาจากจำนวนประชากร อาชีพของประชากร กลุ่มวัยของประชากร

ขนาดของประชากรนำมาพิจารณาในการสร้างสถานที่การมีกิจกรรมทางกายว่าควรมีขนาดใหญ่ขนาดน้อยแค่ไหนที่จะคุ้มค่ากับการลงทุนอาชีพและกลุ่มวัยส่วนใหญ่ของประชากร ในชุมชนใช้ในการพิจารณาประเภทของกิจกรรมการมีกิจกรรมทางกาย การใช้อุปกรณ์ และสถานที่การมีกิจกรรมทางกายที่เหมาะสมกับการใช้แรงของกล้ามเนื้อ และความปลอดภัยจากการมีกิจกรรมทางกาย

3.สภาพความเป็นเมืองและชนบท

ชีวิตของคนในเมืองกับคนชนบท หรือกึ่งเมืองกึ่งชนบท ต่างก็มีวิถีชีวิตไม่เหมือนกัน ขนาดของประชากรก็ต่างกัน คนในเมืองส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพรับราชการ และประกอบอาชีพด้านค้าขาย เนื่องจากในตัวเมืองมีศูนย์ราชการ ตลาด และแหล่งธุรกิจต่างๆ อยู่เป็นจำนวนมาก การดำเนินชีวิตของคนในเมืองส่วนใหญ่ จะมีเวลาในการหยุดงานที่แน่นอน คือในช่วงเย็น อาชีพส่วนใหญ่ก็ไม่ได้ใช้แรงกล้ำเนื้อมาก อีกทั้งเป็นผู้มีการศึกษาในระดับสูง ส่วนคนในชนบทส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งต้องใช้แรงของกล้ำเนื้อมากกว่าคนในเมือง เวลาในการทำงานก็ไม่แน่นอน ดังนั้นการส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายต้องพิจารณาถึงสภาพของวิถีชีวิตที่แตกต่างกัน การใช้แรงกล้ำเนื้อ ความรู้ความเข้าใจในการมีกิจกรรมทางกาย การใช้เครื่องมือในการมีกิจกรรมทางกายที่แตกต่างกันเป็นต้น

4.ขนาดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีพื้นที่รับผิดชอบได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนครซึ่งมีผลต่องบประมาณที่อปท.จะได้รับตามจำนวนรายหัวประชากรที่อยู่พื้นที่ อปท.ที่มีงบประมาณน้อยทำให้การดำเนินงานด้านส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายเป็นไปอย่างไม่เต็มที่เนื่องจากมี

ภารกิจที่หลากหลาย ส่วนอปท.ที่มีงบประมาณมากก็สามารถจัดกิจกรรมได้หลากหลายหรือสร้างสถานที่การมีกิจกรรมทางกายที่มีขนาดใหญ่ได้การพิจารณาขนาดของอปท.ทำให้ทราบถึงจำนวนประชากร และงบประมาณที่ได้รับ แต่ก็มีส่วนอปท. ที่ไม่ได้เลื่อนระดับขนาดของอปท. ทั้งที่มีคุณสมบัติพร้อม ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของนักการเมืองท้องถิ่นนั้นแต่ในการพิจารณาก็ควรใช้ข้อมูลของจำนวนประชากร และงบประมาณที่อปท.นั้นได้รับในแต่ละปี

5. ขนาดของพื้นที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบ

ขนาดของพื้นที่ที่อปท. รับผิดชอบเป็นปัจจัยหนึ่งที่ต้องนำมาพิจารณาการสร้างสถานที่สำหรับมีกิจกรรมทางกายที่ต้องใช้พื้นที่แตกต่างกัน อปท. ที่มีพื้นที่รับผิดชอบน้อยก็จะสร้างสถานที่สำหรับมีกิจกรรมทางกายขนาดเล็กแต่กระจายทั่วทุกพื้นที่ในขณะที่อปท. ที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่การสร้างสถานที่สำหรับมีกิจกรรมทางกาย สามารถใช้พื้นที่เป็นจำนวนมากได้ เช่น สนามฟุตบอล สระว่ายน้ำ เป็นต้น ก็สามารถดำเนินการได้

6. วัฒนธรรม

ความแตกต่างทางวัฒนธรรมส่งผลต่อการส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายโดยเฉพาะที่มีความเชื่อทางศาสนา ครอบครัวย่างรอบคอบเกี่ยวกับข้อห้ามหรือข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการมีกิจกรรมทางกาย เพื่อจัดกิจกรรมทางกายที่เหมาะสม วัฒนธรรมในชุมชนบางแห่งชอบความทันสมัย ชุมชนบางแห่งอนุรักษ์ประเพณีเดิม ๆ เช่น ชุมชนที่อยู่ใกล้แม่น้ำซึ่งยังคงรักษาประเพณีแข่งเรือยาวในช่วงเวลาตั้งแต่การซ้อมจนถึงการแข่งขันเรือยาว ถือได้ว่าเป็นการมีกิจกรรมทางกายอีกรูปแบบหนึ่ง

3

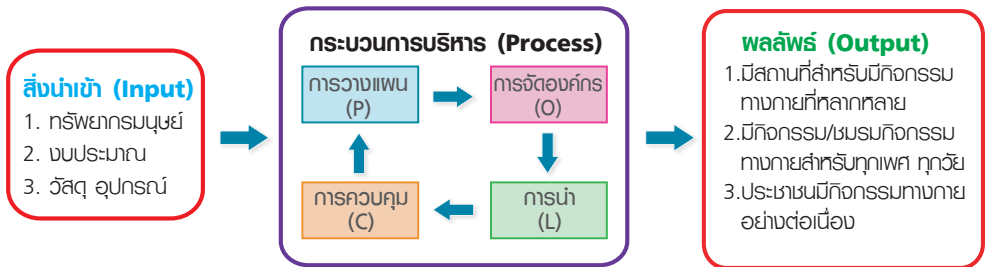
การบริหารจัดการต้นส่งเสริม
การมีกิจกรรมทางกายเพื่อ
สุขภาพขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น

3.1 แนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การบริหารจัดการด้านส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้โครงสร้างทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ ประกอบด้วย ด้วย **สิ่งนำเข้า(Input)**, **กระบวนการบริหาร(Process)** **ผลลัพธ์(Output)** โดยนำหลัก 4M มาใช้กระบวนการบริหารนำหลักการบริหารของรศ.ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะมาใช้ในการกำหนดรูปแบบกระบวนการบริหารจัดการ ส่วนผลลัพธ์ของการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายต้องการให้ในแต่ละชุมชนมี

1. สถานที่สำหรับมีกิจกรรมทางกายที่หลากหลาย
2. กิจกรรม/ชมรมสำหรับทุกเพศ ทุกวัย
3. ประชาชนมีกิจกรรมทางกายอย่างต่อเนื่อง

ซึ่งจะได้องค์ประกอบการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

ภาพที่ 1 : องค์ประกอบการบริหารจัดการองค์การ

ที่มา: รศ.ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, องค์การ และการจัดการ

เมื่อได้องค์ประกอบการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพในชุมชนแล้ว จะได้อธิบายรายละเอียด ดังนี้

1.1 สิ่งนำเข้า (Input) นำหลัก 4M มาใช้ ได้แก่ ทรัพยากรบุคคล (Man), งบประมาณ (Money), การจัดการ (Management), วัสดุ อุปกรณ์ (Material) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารงาน แต่ในครั้งนี้นี้จัดการจัดการออกเพราะมีอยู่ในการจัดองค์กรของกระบวนการ (Process) อยู่แล้ว ซึ่งทรัพยากรทั้ง 3 มีความหมาย ดังนี้คือ

ก) ทรัพยากรบุคคล (Man) หมายถึง หมายถึง บุคลากร คือ ผู้ที่จะต้องเกี่ยวข้องกับระบบงาน หรือหมายถึง คนทุกคนที่เกี่ยวข้องกับระบบนั่นเอง อาจจะประกอบไปด้วยผู้บริหารระดับต่าง ๆ ซึ่งจะมีทั้งผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และอาจรวมถึงหน่วยงานภาครัฐ และประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายในชุมชน

ข) งบประมาณ (Money) หมายถึง งบประมาณทั้งที่อปท.ได้รับ เช่น รายได้ที่จัดเก็บได้ รัฐบาลจัดสรร เงินอุดหนุน หรือเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่นำมาจัดสรรในการส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายซึ่งนับเป็นหัวใจที่สำคัญอย่างหนึ่ง

ค) วัสดุ อุปกรณ์ (Material) หมายถึง วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้หรือสิ่งของที่นำมาใช้ผลิตและบริการรวมถึงอาคารสถานที่ที่ใช้ในการส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายของประชาชนในพื้นที่

1.2 กระบวนการ (Process) มีองค์ประกอบได้แก่ การวางแผน (planning) การจัดองค์กร (organizing) การนำหรือการสั่งการ (leading) การควบคุม (controlling) ซึ่งในแต่ละองค์ประกอบมีความหมาย ดังนี้

การวางแผน (planning) หมายถึง การเลือกวิธีการทำงานเพื่อให้เป้าหมายผลลัพธ์ที่ต้องการ และกำหนดว่าจะทำงานนั้น

การจัดองค์กร (organizing) หมายถึง การนำเอาแผนงานที่กำหนดไว้มากำหนดหน้าที่สำหรับบุคลากร หรือกลุ่มบุคคลที่จะปฏิบัติภายในองค์กร เป็นการเริ่มต้นของกลไกในการนำเอาแผนงานไปสู่การปฏิบัติ จุดมุ่งหมายของการจัดองค์กรคือ การใช้ความพยายามทุกกรณีโดยการกำหนดงาน และความสำคัญของอำนาจหน้าที่

การนำหรือการสั่งการ (leading) เป็นการใช้อิทธิพลเพื่อจูงใจพนักงานให้ปฏิบัติงาน และนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ระบุไว้ หรือเป็นกระบวนการจัดการให้สมาชิกในองค์กรทำงานร่วมกันได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เพราะทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งที่ซับซ้อน และเข้าใจถ่องแท้ได้ยาก การนำหรือการสั่งการจึงต้องใช้ความสามารถหลายเรื่องควบคู่กันไป อาทิ ภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหาร การจูงใจ การติดต่อสื่อสารในองค์กร และการทำงานเป็นทีม เป็นต้น

การควบคุม (controlling) หมายถึง หน้าที่ทางการจัดการสำหรับผู้บริหารในการรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้เป็นมาตรฐานวัดผลการทำงานในองค์กร ถือว่าเป็นกระบวนการตรวจสอบ หรือติดตามผล และประเมินการปฏิบัติงาน ในกิจกรรมต่าง ๆ ของพนักงาน เพื่อรักษาให้องค์กรดำเนินไปในทิศทางสู่เป้าหมายอย่างถูกต้องตามวัตถุประสงค์หลักขององค์กร ในเวลาที่กำหนดไว้

1.3 ผลลัพธ์ (Outcome) เป็นองค์ประกอบสุดท้ายของระบบ หมายถึง ความสำเร็จในลักษณะต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพ หรือมีประสิทธิผลในการดำเนินงาน ซึ่งในการส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพในชุมชน ผลของการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดสถานที่สำหรับมีกิจกรรมทางกายที่มีความหลากหลาย มีกิจกรรม/กลุ่ม/ชมรมกิจกรรมทางกายสำหรับทุกเพศทุกวัย และมีประชาชนนามีกิจกรรมทางกายอย่างต่อเนื่อง

จากการอธิบายกรอบแนวทาง และความหมายองค์ประกอบต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นนั้น แนวทางการบริหารจัดการด้านส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการ ดังนี้

3.1.1 สิ่งนำเข้า (Input)

1.ทรัพยากรบุคคล (Man)

การบริหารจัดการด้านบุคลากรสำหรับการดำเนินงานส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นควรมีจำนวนของบุคลากรที่ปฏิบัติงานส่งเสริมกิจกรรมทางกายอย่างน้อย 1 คน ขึ้นอยู่กับจำนวนประชากร หรือภาระงานของแต่ละอปท.ด้วย เพื่อทำหน้าที่ประสานงาน และควรมีความรู้ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาหรือพลศึกษาจะทำให้มีความเข้าใจในการดำเนินงานได้ดียิ่งขึ้น

นอกจากนี้ยังมีบุคลากรอื่น ๆ ที่อปท.สามารถขอความร่วมมือในการส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ได้ ได้แก่ บุคลากรจากหน่วยงาน เช่น โรงเรียน สถาบันการศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ของอปท.เนื่องจากมีครูพลศึกษาหรือนักวิทยาศาสตร์การกีฬาที่มีความรู้ความสามารถในการเป็นผู้นำหรือให้คำปรึกษาด้านการมีกิจกรรมทางกาย การกีฬา หรือการจัดกิจกรรมทางกาย การแข่งขันกีฬาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ในบางอปท. จะมีสถาบันการศึกษาใหญ่ ๆ อยู่ด้วย เช่น มหาวิทยาลัย โรงเรียนกีฬา โรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นต้น

ซึ่งสถาบันเหล่านี้มีบุคลากรมีความรู้ความสามารถด้านการมีกิจกรรมทางกาย และการกีฬาซึ่งอปท.สามารถขอความร่วมมือในการดำเนินงานได้ รวมทั้งหน่วยงานสาธารณสุขซึ่งมีอยู่ในทุกระดับตำบลคือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล สำหรับบางอปท.ที่อยู่ในเขตเมือง จะมีโรงพยาบาลประจำจังหวัด โรงพยาบาลประจำอำเภอ และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดซึ่งทาง อปท. สามารถขอความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพในการมีกิจกรรมทางกายของผู้นำกิจกรรมทางกาย หรือสื่อให้ความรู้ เรื่องกิจกรรมทางกายต่าง ๆ ได้

บุคลากรจากชุมชน ได้แก่ ประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจในการมีกิจกรรมทางกาย หรือการกีฬาสามารถขอความร่วมมือให้เป็นแกนนำกิจกรรมทางกาย หรือแกนนำชมรมกิจกรรมทางกาย นอกจากนี้ยังมีอาสาสมัครสาธารณสุขกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งจะเป็บุคลากรที่จะสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมทางกายในแต่ละชุมชนได้ โดยทางอปท.ต้องพัฒนาศักยภาพบุคลากรเหล่านี้ให้มีความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปปรับปรุงกิจกรรมทางกายของแต่ละชุมชนให้เหมาะสมต่อไป

2.3 งบประมาณจากหน่วยงานอื่น ๆ เช่น งบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมโยธาธิการและผังเมืองที่สามารถขอสนับสนุนในการสร้างสถานที่ การมีกิจกรรมทางกายได้ นอกจากนี้ยังมีงบประมาณจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัด นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานภาคเอกชนในพื้นที่ที่ให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางกายด้วยเช่นกัน

3. วัสดุ อุปกรณ์ (Material)

การบริหารจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์รวมทั้งสถานที่ด้วย เนื่องจากสถานที่ที่เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะกระตุ้นให้ประชาชนมาออกกำลังกาย การบริหารวัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ต้องทำการวิเคราะห์สภาพชุมชนเพื่อให้การสนับสนุนเป็นไปตามความต้องการ และความเหมาะสมกับกิจกรรมทางกายของชุมชน ดังนั้นการบริหารจัดการวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ที่มีการมีกิจกรรมทางกายควรมีการบริหารจัดการ ดังนี้

วัสดุ อุปกรณ์ การบริหารจัดการในเรื่องของวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการมีกิจกรรมทางกาย เป็นวัสดุ อุปกรณ์ 2 ประเภทด้วยกัน คือ

ก. วัสดุ อุปกรณ์ที่ติดตั้งอยู่กับสถานที่ออกกำลังกาย ทั้งในที่แจ้ง และในร่ม ในการบริหารจัดการวัสดุ อุปกรณ์ เหล่านี้ ควรพิจารณาถึงความเหมาะสมกับวิถีชีวิตในแต่ละชุมชน ประชาชนที่อยู่ในเขตเมืองส่วนใหญ่จะเป็นผู้มีการศึกษาที่ดี มีอาชีพส่วนใหญ่รับราชการและค้าขาย ซึ่งใช้แรงของกล้ามเนื้อน้อย ดังนั้นอุปกรณ์ของทางกายจึงควรเป็นอุปกรณ์ที่เน้นการมีกิจกรรมทางกายที่ใช้แรงกล้ามเนื้อ เช่น อุปกรณ์ในฟิตเนส อุปกรณ์ในการเล่นกีฬาเทนนิส แบดมินตัน วอลเลย์บอล เป็นต้น ส่วนคนในชนบท ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งต้องใช้แรงกล้ามเนื้อเป็นส่วนใหญ่ อุปกรณ์ที่ใช้ในการมีกิจกรรมทางกายจึงเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการยืดเหยียดกล้ามเนื้อ การออกกำลังกายที่เป็นการผ่อนคลาย และอุปกรณ์ ที่มีวิธีการใช้ที่ง่าย เช่น อุปกรณ์ในสนามเปตอง อุปกรณ์กลางแจ้งที่ใช้ยืดเหยียดกล้ามเนื้อ

ข. วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการมีกิจกรรมทางกาย เช่น ยางยืด ไม้พลอง ฮูลาฮูป เครื่องเสียง เป็นต้น การบริหารจัดการให้ชุมชน/ชมรมเป็นผู้จัดทำโครงการเสนอ อปท. พิจารณา ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้งบประมาณกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ในบางชมรมที่เป็นชมรมกิจกรรมทางกาย โดยการเล่นกีฬา เช่น ชมรมจักรยาน เทนนิส แบดมินตัน เป็นต้น ส่วนใหญ่จะเป็นชมรมในเขตเมืองซึ่งสมาชิกมีศักยภาพหาซื้ออุปกรณ์เหล่านี้ได้ โดยให้อปท.สนับสนุนสถานที่การมีกิจกรรมทางกายและอุปกรณ์ที่ติดอยู่กับสนามนั้น

สถานที่สำหรับการมีกิจกรรมทางกาย ในการจัดสร้างสถานที่การมีกิจกรรมทางกายนั้นต้องวิเคราะห์สภาพของชุมชน พิจารณาในการสร้างสถานที่ที่เหมาะสมกับวิถีชีวิต และความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ โดยพิจารณาองค์ประกอบจากที่กล่าวมาข้างต้น คือ

ก. สภาพภูมิประเทศ การพิจารณาถึงภูมิประเทศของแต่ละชุมชนที่อยู่ในที่ราบลุ่ม อยู่ใกล้แหล่งน้ำต่าง ๆ หรืออยู่ในที่สูง การสร้างสถานที่การมีกิจกรรมทางกายก็ต้องพิจารณาถึงภัยทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นอยู่เป็นประจำ เช่น อปท.ที่อยู่ใกล้แม่น้ำที่เกิดภาวะน้ำท่วมเป็นประจำ จะมีการสร้างเขื่อนตามริมแม่น้ำก็อาจจะสร้างทางเดินริมน้ำ เพื่อใช้ในการมีกิจกรรมทางกาย เดิน-วิ่ง หรือปั่นจักรยาน หรืออาจมีลานที่สามารถใช้การมีกิจกรรมทางกายได้หลายรูปแบบ

2.3 งบประมาณจากหน่วยงานอื่น ๆ เช่น งบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมโยธาธิการและผังเมืองที่สามารถขอสนับสนุนในการสร้างสถานที่ การมีกิจกรรมทางกายได้ นอกจากนี้ยังมีงบประมาณจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัด นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานภาคเอกชนในพื้นที่ที่ให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางกายด้วยเช่นกัน

3. วัสดุ อุปกรณ์ (Material)

การบริหารจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์รวมทั้งสถานที่ด้วย เนื่องจากสถานที่ที่เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะกระตุ้นให้ประชาชนมาออกกำลังกาย การบริหารวัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ต้องทำการวิเคราะห์สภาพชุมชนเพื่อให้การสนับสนุนเป็นไปตามความต้องการ และความเหมาะสมกับกิจกรรมทางกายของชุมชน ดังนั้นการบริหารจัดการวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ที่มีการมีกิจกรรมทางกายควรมีการบริหารจัดการ ดังนี้

วัสดุ อุปกรณ์ การบริหารจัดการในเรื่องของวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการมีกิจกรรมทางกาย เป็นวัสดุ อุปกรณ์ 2 ประเภทด้วยกัน คือ

ก. วัสดุ อุปกรณ์ที่ติดตั้งอยู่กับสถานที่ออกกำลังกาย ทั้งในที่แจ้ง และในร่ม ในการบริหารจัดการวัสดุ อุปกรณ์ เหล่านี้ ควรพิจารณาถึงความเหมาะสมกับวิถีชีวิตในแต่ละชุมชน ประชาชนที่อยู่ในเขตเมืองส่วนใหญ่จะเป็นผู้มีการศึกษาที่ดี มีอาชีพส่วนใหญ่รับราชการและค้าขาย ซึ่งใช้แรงของกล้ามเนื้อน้อย ดังนั้นอุปกรณ์ของทางกายจึงควรเป็นอุปกรณ์ที่เน้นการมีกิจกรรมทางกายที่ใช้แรงกล้ามเนื้อ เช่น อุปกรณ์ในฟิตเนส อุปกรณ์ในการเล่นกีฬาเทนนิส แบดมินตัน วอลเลย์บอล เป็นต้น ส่วนคนในชนบท ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งต้องใช้แรงกล้ามเนื้อเป็นส่วนใหญ่ อุปกรณ์ที่ใช้ในการมีกิจกรรมทางกายจึงเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการยืดเหยียดกล้ามเนื้อ การออกกำลังกายที่เป็นการผ่อนคลาย และอุปกรณ์ ที่มีวิธีการใช้ที่ง่าย เช่น อุปกรณ์ในสนามเปตอง อุปกรณ์กลางแจ้งที่ใช้ยืดเหยียดกล้ามเนื้อ

ข. วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการมีกิจกรรมทางกาย เช่น ยางยืด ไม้พลอง ฮูลาฮูป เครื่องเสียง เป็นต้น การบริหารจัดการให้ชุมชน/ชมรมเป็นผู้จัดทำโครงการเสนอ อปท. พิจารณา ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้งบประมาณกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ในบางชมรมที่เป็นชมรมกิจกรรมทางกาย โดยการเล่นกีฬา เช่น ชมรมจักรยาน เทนนิส แบดมินตัน เป็นต้น ส่วนใหญ่จะเป็นชมรมในเขตเมืองซึ่งสมาชิกมีศักยภาพหาซื้ออุปกรณ์เหล่านี้ได้ โดยให้อปท.สนับสนุนสถานที่การมีกิจกรรมทางกายและอุปกรณ์ที่ติดอยู่กับสนามนั้น

สถานที่สำหรับการมีกิจกรรมทางกาย ในการจัดสร้างสถานที่การมีกิจกรรมทางกายนั้นต้องวิเคราะห์สภาพของชุมชน พิจารณาในการสร้างสถานที่ที่เหมาะสมกับวิถีชีวิต และความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ โดยพิจารณาองค์ประกอบจากที่กล่าวมาข้างต้น คือ

ก. สภาพภูมิประเทศ การพิจารณาถึงภูมิประเทศของแต่ละชุมชนที่อยู่ในที่ราบลุ่ม อยู่ใกล้แหล่งน้ำต่าง ๆ หรืออยู่ในที่สูง การสร้างสถานที่การมีกิจกรรมทางกายก็ต้องพิจารณาถึงภัยทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นอยู่เป็นประจำ เช่น อปท.ที่อยู่ใกล้แม่น้ำที่เกิดภาวะน้ำท่วมเป็นประจำ จะมีการสร้างเขื่อนตามริมแม่น้ำก็อาจจะสร้างทางเดินริมน้ำ เพื่อใช้ในการมีกิจกรรมทางกาย เดิน-วิ่ง หรือปั่นจักรยาน หรืออาจมีลานที่สามารถใช้การมีกิจกรรมทางกายได้หลายรูปแบบ

ข. สภาพของประชากร ประชากรในชุมชนถือได้ว่าเป็นเป้าหมายหลักในการส่งเสริมกิจกรรมทางกาย ซึ่งการส่งเสริมกิจกรรมทางกายต้องเน้นที่ให้เหมาะสมกับวิถีชีวิต และความต้องการของประชาชน สถานที่สำหรับมีกิจกรรมทางกายจึงต้องสอดคล้องกับกิจกรรมทางกายนั้นด้วย สิ่งที่จะต้องใช้ในการพิจารณา ได้แก่

- **ขนาดของประชากร** ถ้าประชากรมีจำนวนมากต้องสร้างสถานที่สำหรับมีกิจกรรมทางกายที่มีขนาดใหญ่ ในขณะที่ในอปท. ที่มีประชากรจำนวนน้อยการสร้างสถานที่สำหรับมีกิจกรรมทางกายไม่ควรสร้างขนาดใหญ่เนื่องจากต้องใช้งบประมาณในการดูแลรักษาสูง แต่ควรมีกระจายในชุมชน การดูแลรักษาง่าย ควรพิจารณาสนามกีฬาขอหน่วยงานในพื้นที่ เช่น โรงเรียน ฯลฯ และให้การสนับสนุนการดูแลรักษาแก่หน่วยงานนั้น

- **การประกอบอาชีพของประชากร** การพิจารณาถึงส่วนใหญ่ของประชากรที่ประกอบอาชีพทำให้ทราบว่าควรสร้างสถานที่สำหรับมีกิจกรรมทางกายลักษณะใดกับคนส่วนใหญ่ เช่น ประชากรที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่ใช้แรงกล้ามเนื้อมากอยู่แล้ว อีกทั้งการทำงานก็ไม่ได้เป็นเวลาแน่นอน การสร้างสถานที่ควรเน้นกิจกรรมทางกายที่เป็นการผ่อนคลาย และการยืดเหยียดกล้ามเนื้อ เช่น สนามเปตอง ลานกิจกรรมทางกาย มีเครื่องออกกำลังกายสำหรับการยืดเหยียดกล้ามเนื้อ เป็นต้น

- **ฐานะทางเศรษฐกิจของประชากร** การมีกิจกรรมทางกายมีหลายรูปแบบ บางกิจกรรมต้องใช้ค่าใช้จ่ายสูง เช่น เทนนิส วูเลย์บอล ฟิตเนส เป็นต้น การสร้างสถานที่สำหรับมีกิจกรรมทางกายประเภทนี้สามารถรองรับความต้องการของประชาชนที่มีฐานะได้ เนื่องจากมีความสามารถในการซื้ออุปกรณ์เครื่องแต่งกาย และสามารถที่จ่ายค่าบริการในการมีกิจกรรมทางกายได้

ค. สภาพความเป็นเมือง และชนบท การพิจารณาความเป็นเมือง และชนบทก็จะมีสภาพด้านอาชีพ ฐานทางเศรษฐกิจของประชากรดังที่กล่าวมา แต่สภาพเป็นเมือง และชนบทต้องพิจารณาถึงสภาพที่อยู่อาศัย เช่น ผู้ที่อยู่อาศัยในชุมชนแออัด ความมีสวนสาธารณะ หรือสถานที่สำหรับมีกิจกรรมทางกายในที่พื้นที่สาธารณะขนาดเล็ก ส่วนผู้ที่อยู่ในหมู่บ้านจัดสรรขนาดใหญ่ ส่วนมากแล้วหมู่บ้านต่าง ๆ มีลานออกกำลังกาย สนามกีฬา และสระว่ายน้ำ อีกทั้งพื้นที่ในตัวเมืองจะมีราคาสูง การจัดหาซื้อที่ดินในการสร้างสถานที่ขึ้นอยู่ความสามารถในการหางบประมาณของอปท.

ง. ขนาดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การพิจารณาขนาดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้ทราบถึงงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนตามรายชื่อประชากร บางอปท.ไม่ได้ปรับระดับขององค์กรทั้งที่มีประชากรจำนวนมากก็มี อปท. ที่มีงบประมาณเป็นจำนวนมากก็มีศักยภาพในการสนับสนุนด้านสถานที่สำหรับมีกิจกรรมทางกายสูงเช่นกัน

จ. ขนาดของพื้นที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบ อปท.ในแต่ละแห่งจะมีพื้นที่ที่รับผิดชอบในการดูแลไม่เท่ากัน ขนาดของพื้นที่ที่รับผิดชอบมีความสำคัญในการสร้างสถานที่สำหรับการมีกิจกรรมทางกายว่าควรมีขนาดใหญ่หรือขนาดเล็ก ในบางอปท.มีพื้นที่รับผิดชอบเพียง 1 ตารางกิโลเมตรกว่า ซึ่งจะมีพื้นที่ว่างน้อยมาก การสร้างสถานที่จึงเป็น ลานกิจกรรมทางกาย สวนสาธารณะเล็ก ๆ แต่กระจายทั่วในชุมชนไม่สามารถสร้างสนามกีฬา สวนสาธารณะขนาดใหญ่ได้

3.1.2 กระบวนการบริหาร (Process)

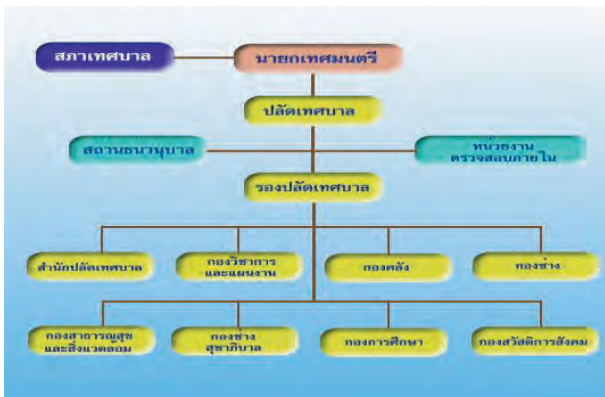
กระบวนการบริหารเป็นการจัดการของอปท. ในการจะดำเนินการส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ซึ่งกระบวนการบริหารด้านการส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกาย มีดังนี้

1. การวางแผน

การเริ่มต้นในการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องเริ่มจากการวางแผน โดยผู้บริหารของอปท. หรือนายกองค์การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรี และคณะผู้บริหารได้กำหนดนโยบายในการบริหารท้องถิ่น และฝ่ายปฏิบัติการก็นำนโยบายนั้นมาจัดทำเป็นแผนงาน/โครงการเพื่อขอบประมาณ และนำไปสู่การปฏิบัติให้ผลตามนโยบายที่ได้กำหนดไว้ การเริ่มต้นของการส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพนั้น ผู้บริหารของอปท. ต้องกำหนดเป็นนโยบายของ อปท. ที่ชัดเจน โดยกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ของ อปท. จากนั้นผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องจัดทำโครงการเสนอของบประมาณไว้ในแผนพัฒนา 3 ปี และเทศบัญญัติรายจ่ายประจำปี นอกจากนั้นแล้วในการจัดทำแผนเทศบัญญัติรายจ่ายประจำปีนั้น อปท. ควรมีการประชุมประชาคมในแต่ละชุมชนเพื่อให้ประชาชนในชุมชนนั้นได้มีส่วนร่วมในการกำหนดโครงการตามความต้องการของชุมชนแล้วนำเสนอสภาของอปท. เพื่อกำหนดแผนงานโครงการในลักษณะงานประจำปีในแผนพัฒนา 3 ปี และแผนเทศบัญญัติรายจ่ายประจำปีต่อไป สำหรับงบประมาณกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นนั้น ประชาชนในชุมชนหรือชมรมมีกิจกรรมทางกายสามารถเสนอโครงการเพื่อนำเสนอคณะกรรมการกองทุนฯ ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ที่ อปท. พิจารณานุมัติ

2. การจัดองค์กร

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ได้กำหนดให้กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หรือกองการศึกษารับผิดชอบงานด้านการส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกาย ซึ่งตามโครงสร้างของอปท. จะกำหนดงานกีฬาและนันทนาการอยู่ใน กองการศึกษา และยังมีหน่วยงานอื่นๆ ที่ทำหน้าที่ในการสนับสนุน เช่น กองสวัสดิการสังคม และกองช่าง ซึ่งในแต่ละหน่วยงานมีบทบาทดังนี้

ก. กองการศึกษา ส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนในเขตรับผิดชอบ การจัดการแข่งขันกีฬาต่าง ๆ ในพื้นที่

ข. กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม มีบทบาทในการส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพใน ชุมชนต่าง ๆ

ค. กองสวัสดิการสังคม สนับสนุนการให้กิจกรรมทางกายในชุมชน กลุ่มผู้สูงอายุ ลานกิจกรรม ทางกายต่าง ๆ ในชุมชน

ง. กองช่าง รับผิดชอบดูแล และรักษาสถานที่สำหรับมีกิจกรรมทางกายที่ อบท. รับผิดชอบ นอกจากนี้ ยังให้ความช่วยเหลือสถานที่ของประชาชนที่ขอร้องให้ทาง อบท. ปรับปรุง เช่น สนามเปตอง

นอกจากโครงสร้างองค์กรในอบท.แล้ว การจัด โครงสร้างองค์กรในชุมชนก็มีความสำคัญเนื่องจากการปฏิบัติงานที่จะลงไปสู่ชุมชน ต้องมีแกนนำใน ชุมชนเป็นผู้ประสานงานระหว่างอบท.กับประชาชน ในชุมชนได้ โดยมีการตั้งกรรมการชุมชนเป็นแกนนำ ในการเสนอความต้องการของประชาชนในชุมชนให้ กับอบท. และนำกิจกรรมต่าง ๆ ลงสู่ชุมชนนั้น

การแบ่งงานรับผิดชอบดำเนินงานการส่งเสริม การมีกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพของอบท.นั้นยังขึ้น อยู่กับความเหมาะสมของแต่ละอบท.ที่มีผู้ปฏิบัติงาน หรือหน่วยงานที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ควรมีผู้รับผิดชอบ ที่เป็นแกนกลางในการประสานงาน และสามารถสรุป การดำเนินงานในภาพรวมของอบท.ได้

3.การนำและการสั่งการ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จในการส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายของประชาชนในพื้นที่ ส่วนใหญ่แล้วผู้นำของอบท.จะเป็นผู้ที่มีความชอบในการมีกิจกรรมทางกาย หรือเป็นผู้ที่เห็นความสำคัญในการพัฒนา คุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ โดยเน้นส่งเสริมด้านการศึกษา และสุขภาพที่ดี การที่ผู้นำของอบท.เห็นความสำคัญ ในการมีกิจกรรมทางกาย โดยการเป็นตัวอย่างที่ดีในการมีกิจกรรมทางกาย และสนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมการมี กิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพในชุมชนจะทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ และเห็นผลอย่างรวดเร็ว

วิธีการสั่งการการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกาย ส่วนใหญ่แล้ว อบท. มีวิธีการในหลาย รูปแบบ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

- การประชุม อบท.ส่วนใหญ่ใช้วิธีการประชุม เช่น การประชุม สภา ซึ่งเป็นวิธีการที่เป็นทางการ โดยการสั่งการจะลงสู่ หน่วยงานที่รับผิดชอบนำไปปฏิบัติสู่ชุมชน ส่วนในเรื่องที่ ชุมชนเสนอขึ้นมาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะเป็นผู้รวบรวมและ นำเสนอในที่ประชุมให้สภาได้พิจารณา นอกจากนี้ยังจัด ประชุมวาระอื่นๆ ระหว่างผู้บริหารกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขึ้นอยู่กับกรณีการมีวาระเร่งด่วนที่ต้องพิจารณา

- การจัดเวทีประชาคม เป็นวิธีการสั่งการในการดำเนินงาน อีกวิธีหนึ่งโดยให้ประชาชนและองค์กรในพื้นที่ที่มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงาน/โครงการตามที่ชุมชนนั้นต้องการ โดยมีกองแผนงานวิชาการเป็นหลักในการจัดการประชุม และรวบรวมแผนงาน / โครงการเสนอเป็นแผนเทศบัญญัติ รายจ่ายประจำปี

- การประชุมประชาคมนี้นำของ อปท. สามารถใช้เป็นเวทีในการพบปะกับประชาชนในชุมชนได้ด้วยตนเอง และสั่งการในการดำเนินงานได้อย่างรวดเร็ว

- การจัดทีมงานของอปท. เพื่อให้แต่ละทีมรับผิดชอบชุมชนที่กำหนดไว้ ซึ่งจำนวนทีมงานแล้วแต่ศักยภาพในแต่ละ อปท. ทีมงานดังกล่าวต้องลงไปในพื้นที่สำรวจความต้องการ รับทราบปัญหาของชุมชน เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวเสนอหน่วยงานที่รับผิดชอบปัญหานั้นแก้ไขทันที หรือรายงานให้ผู้บริหารอปท.ทราบ ทีมงานที่ตั้งขึ้นมา ผู้บริหารสามารถสั่งการนำนโยบายลงสู่ชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน และอปท. มีความใกล้ชิดกันมากขึ้น

- การแต่งตั้งแกนนำให้รับผิดชอบหลังคาเรือนประมาณ 25-30 หลังคาเรือน (บางแห่งเรียกว่าคุ้ม) แกนนำดังกล่าวจะต้องทำหน้าที่ในการสำรวจข้อมูลต่าง ๆ ตามที่ผู้บริหาร อปท. กำหนดไว้ และรายงานให้ผู้บริหารทราบ ควรมีประชุมระหว่างผู้บริหาร และแกนนำอย่างน้อยเดือนละครั้ง ดังนั้นในการแก้ปัญหาหรือดำเนินงานต่างๆ ผู้บริหารอปท. จะสั่งการผ่านแกนนำเหล่านี้ วิธีนี้ทำให้ทราบข้อมูลต่าง ๆ ของชุมชนอย่างรวดเร็ว และครอบคลุมเนื่องจากการรับฟังของประชาชนในแต่ละหลังคาเรือนไม่มากนัก แต่จะมีจำนวนแกนนำมากขึ้นอยู่กับความหนาแน่นของหลังคาเรือน

ในการนำ และสั่งการต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้น จะได้รับการสนับสนุน การดำเนินงานจากผู้ร่วมงานนั้น ผู้บริหารอปท.ต้องมีการสร้างขวัญ กำลังใจ ทั้งบุคลากรในองค์กร และ บุคลากรในชุมชน โดยเฉพาะบุคลากร ในชุมชนที่สนับสนุนการดำเนินงานของอปท. โดยไม่มีค่าตอบแทน สำหรับการประชาสัมพันธ์ของอปท.นั้นมีสื่อที่ใช้ในการสื่อสาร ได้แก่ เสียงตามสาย วิทยุชุมชน ป้ายประชาสัมพันธ์ ซึ่งอปท.มีศักยภาพที่จะประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ ต่าง ๆ ที่มีอยู่สู่ชุมชนได้อย่างทั่วถึง และสามารถเข้าถึงประชาชนได้ทุกพื้นที่ ดังนั้น การประชาสัมพันธ์ส่งเสริมให้ประชาชนมีกิจกรรมทางกาย สามารถผ่านทางสื่อต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้งก็จะเป็น การกระตุ้นให้ประชาชนสนใจในการมีกิจกรรมทางกายมากขึ้น

การณรงค์การมีกิจกรรมทางกายวิธีหนึ่งที่อปท. ได้ดำเนินการ คือ การจัดการแข่งขันกีฬา ซึ่งทางอปท.บางแห่งมีการจัดการแข่งขัน กีฬาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกีฬาสาธก หรือกีฬาภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะ การแข่งขันที่แต่ละให้ชุมชนในพื้นที่ อปท. แข่งขันกัน โดยอปท.สนับสนุน งบประมาณและอุปกรณ์ในแต่ละชุมชน ทำให้ประชาชนในแต่ละชุมชน มีการฝึกซ้อมอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ประชาชนได้มีโอกาสมีกิจกรรมทางกาย เพิ่มขึ้น

4. การควบคุม

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่แล้วมีระบบการควบคุม การทำงานโดยให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่รับผิดชอบรายงานผลการดำเนินงาน ในการประชุมผู้บริหาร อย่างต่อเนื่อง ในการจัดประชุมประชาคมหรือแกนนำ ในชุมชน ผู้บริหารอปท.สามารถใช้เวทีนี้ในการติดตามผลการดำเนินงาน และพิจารณาแก้ไขปัญหาการดำเนินงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ในทุก ๆ เดือน ผลของการดำเนินงานต่าง ๆ อปท. จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานของเทศบาลเป็นประจำทุกปี ส่วนโครงการที่ขอการสนับสนุนจากกองทุน หลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นคณะ กรรมการกองทุนฯ จะมีการพิจารณา ผลการดำเนินงานโครงการ ที่ขอรับ การสนับสนุนนั้น ซึ่งมีการประเมินเป็น ประจำทุกปี

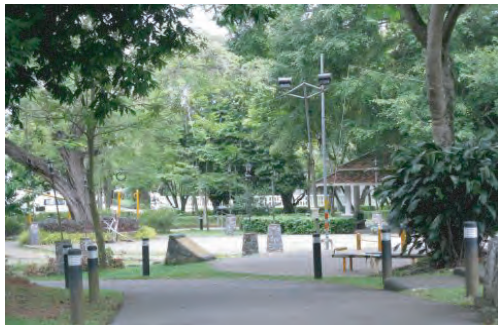

3.1.3 พลัสส์ (Output)

ผลจากการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพ เพื่อต้องการให้ประชาชนได้รับการบริการในด้านการมีกิจกรรมทางกายพื้นฐาน ดังนี้

1. สถานที่การมีกิจกรรมทางกาย

ควรมีความหลากหลายที่สามารถจัดกิจกรรมทางกายได้หลายกิจกรรม มีความปลอดภัย เดินทางสะดวก ไม่ไกลจากชุมชนมากนัก มีสิ่งแวดล้อมดี ภูมิทัศน์สวยงาม

2. กิจกรรมทางกาย

ควรมีกิจกรรมที่มีความหลากหลายกับ
ทุกเพศ ทุกกลุ่มวัย เหมาะสมกับวิถีชีวิตของ
ชุมชน และมีกลุ่ม/ชมรมที่สามารถพึ่งตนเอง
ได้ สามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง

3. ประชาชนมีกิจกรรมทางกายที่เพิ่มขึ้น

ผลลัพธ์นี้เป็นสิ่งที่องค์กรระดับประเทศไม่ว่าจะเป็นนโยบายของรัฐบาล หรือกระทรวงสาธารณสุข ต้องการให้ประชาชนได้การมีกิจกรรมทางกายเพิ่มขึ้น ซึ่งการมีกิจกรรมทางกายนี้ไม่เพียงแต่การมีกิจกรรมทางกายที่เป็นรูปแบบ (formal) เท่านั้น การเคลื่อนไหวทางร่างกายในงานอาชีพ หรืองานบ้านถือได้ว่าเป็นการใช้กล้ามเนื้อและกระดูกเคลื่อนไหว ทำให้เกิดการเผาผลาญพลังงานด้วยเหมือนกัน กิจกรรมทางกายครอบคลุมการประกอบกิจกรรมในชีวิตประจำวัน และในส่ายอาชีพ การทำกิจกรรมในเวลาว่าง ซึ่งรวมถึงการออกกำลังกาย การเล่นกีฬา การทำกิจกรรมนันทนาการ การท่องเที่ยว

หนังสืออ้างอิง

เกษม นครเขตต์. 2556. **การออกกำลังกาย และคำแนะนำสำหรับการออกกำลังกายในช่วงอายุต่างๆ.**

สืบค้นเมื่อ 22 กรกฎาคม 2556, จาก <http://www.thaicyclingclub.org/content/general/article/detail/1672>

ชูวงศ์ ฉายะบุตร. 2539. **การปกครองส่วนท้องถิ่นไทย.** กรุงเทพฯ: พินเนตพรินติ้ง .

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542.(2542, 17 พฤศจิกายน). **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่ม 116 ตอนที่ 114 ก หน้า 63.

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2549. (2550, 8 มกราคม). **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่ม 124 ตอนที่ 2 ก หน้า 2.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. 2545. **องค์การและการจัดการ.** กรุงเทพมหานคร: ไทมอนด์ อิน บิสสิเนส เวิร์ล.

สรุปการสัมมนาทางวิชาการ. (2551). **การขับเคลื่อนรัฐธรรมนูญ'50สู่การปฏิบัติ: กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่น.** หน้า 3. พิมพ์ครั้งที่ 1. วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า. กรุงเทพฯ: ส.เจริญการพิมพ์.

ภาคผนวก

รายนามคณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายแพทย์วชิระ เพ็งจันทร์

นายแพทย์อรรถพล แก้วสัมฤทธิ์

นายแพทย์อุดม อัศวุตมางกุร

นายแพทย์จิตรกร โตโพธิ์ไทย

อธิบดีกรมอนามัย

รองอธิบดีกรมอนามัย

ผู้อำนวยการกองกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพ

หัวหน้ากลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีกิจกรรมทางกายแม่และเด็ก

ผู้จัดทำ

นายธีรพงษ์ คำพุด

นายกิตติพงษ์ ภัสสร

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

ผู้ประสานงานโครงการ

ผู้ร่วมเก็บข้อมูล

นายวัชรินทร์ แสงสัมฤทธิ์ผล

นายผไท จุลสุข

นายเกษิภัท เจียะทา

นายธวัชชัย ทองบ่อ

นายธวัชชัย แคใหญ่

นายเศวต เชียงลี

นายมังกร พวงคราวพันธุ์

นางสาวอรณา จันทศิริ

นางสาวจิราภรณ์ กมลรังสรรค์

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

นักวิชาการเผยแพร่

นักวิทยาศาสตร์การกีฬา

นักวิทยาศาสตร์การกีฬา

นักวิทยาศาสตร์การกีฬา

นักจัดการงานทั่วไป

นักวิจัยฝึกหัด สำนักพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ

นักวิเคราะห์และบริหารโครงการ สำนักส่งเสริมวิถีชีวิต

สุขภาพะ สสส.

รายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการลงพื้นที่สำรวจข้อมูล การบริหารจัดการการมีกิจกรรมทางกาย

1. เทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย
2. เทศบาลนครพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก
3. เทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
4. เทศบาลนครภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต
5. เทศบาลเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง
6. เทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว
7. เทศบาลเมืองสตูล จังหวัดสตูล
8. เทศบาลเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
9. เทศบาลเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู
10. เทศบาลตำบลท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี
11. เทศบาลตำบลแวงน้อย จังหวัดขอนแก่น
12. เทศบาลตำบลน้ำปึก จังหวัดอำนาจเจริญ
13. เทศบาลตำบลบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
14. เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
15. เทศบาลตำบลท่าสะอาด จังหวัดบึงกาฬ
16. เทศบาลตำบลปทุม จังหวัดอุบลราชธานี
17. เทศบาลตำบลพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
18. เทศบาลตำบลหัวรอ จังหวัดพิษณุโลก
19. เทศบาลตำบลอุโมงค์ จังหวัดลำพูน
20. เทศบาลตำบลท่าลาน จังหวัดสระบุรี
21. เทศบาลตำบลท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี
22. เทศบาลตำบลเนินพระ จังหวัดระยอง
23. เทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง
24. เทศบาลตำบลบ้านนา จังหวัดพัทลุง
25. เทศบาลตำบลโพนสา จังหวัดหนองคาย
26. เทศบาลตำบลเมืองพาน จังหวัดเชียงราย
27. องค์การบริหารตำบลเวียงทอง จังหวัดแพร่
28. เทศบาลเมืองน่าน จังหวัดน่าน
29. เทศบาลนครรังสิต จังหวัดปทุมธานี
30. เทศบาลตำบลหาดอาษา จังหวัดชัยนาท

